

The implementation of the fuzzy logical output of Mamdani has the form:

$$L_{i,j} = A3_i \wedge \left(\begin{array}{l} \text{Об}_{ni,j} \wedge V_{ei,j} \vee \text{Об}_{ci,j} \wedge (V_{ci,j} \vee V_{ei,j}) \vee \text{Об}_{ei,j} \wedge \\ (V_{ci,j} \vee V_{ei,j} \vee V_{ni,j}) \vee O_{ei,j} \vee T_{ni,j} \vee T_{ei,j} \vee \\ \text{Л}_{i,j} \vee P_{i,j} \vee H_{i,j} \vee \text{Д}_{i,j} \end{array} \right)$$

$$\mu_{L_{i,j}} = \min \left(\mu_{A3_i}, \left(\begin{array}{l} \max(\min(\mu_{\text{Об}_{ni,j}}, \mu_{V_{ei,j}}), \min(\mu_{\text{Об}_{ci,j}}, \\ \max(\mu_{V_{cc,j}}, \mu_{V_{ee,j}})); \min(\mu_{\text{Об}_{ei,j}}, \\ \max(\mu_{V_{nn,j}}, \mu_{V_{ee,j}}, \mu_{V_{cc,j}})); \\ \max(\mu_{O_{ei,j}}, \mu_{T_{ni,j}}, \mu_{T_{ei,j}}, \mu_{\text{Л}_{i,j}}, \mu_{P_{i,j}}, \\ \mu_{H_{i,j}}, \mu_{\text{Д}_{i,j}}) \end{array} \right) \right) \quad (4)$$

$$i = 1, \dots, m; \quad j = 1, \dots, n.$$

where $L_{i,j}$ – linguistic variable "damage to j area of i ТЕР", $\square L_{i,j}$ – is the degree of belonging of the linguistic variable "damage to j -th area of and-nd ТЕР", m – number of transmission lines, n – number of allocated areas on each transmission line, $A3_i$ – the level of precipitation, Об – level of icing, O – rainfall level, T – temperature of air, Λ – proximity to forest area, P – proximity to the reservoir, H – proximity to settlements, Δ – proximity to roads, $\square$ – accessory functions, indices n, c, v – terms low, medium, high.

For practical applications, this model is implemented in the MatLab package.

If a signal has been received about the breakdown of the transmission line, with what the protective equipment most often operates, indicating which line is damaged, then by entering the data received from the hydrometric center, it is possible to determine approximately at what stage it happened.

The application of fuzzy logic does not offer the complete refusal to use expensive means of determining the places of damage, but allows you to refine and speed up the search process without much cost to it.

КАМЕНЄВА Ю.В.*

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

КОНКУРЕНТНІ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ

Так, стратегія – це набір специфічних правил та орієнтирів, дотримання яких дає змогу керівництву організації провести об'єднання усіх напрямків управлінської діяльності (процес синергізму) та підпорядкувати їх процесу досягнення спільних цілей. Стратегія являє собою довгострокову програму діяльності господарюючого суб'єкта, яка постійно контролюється, проходить оцінку та коригування в процесі виконання.

На нашу думку, саме стратегічне управління є основним можливим інструментом забезпечення належного рівня ефективності, а від вдалого застосування механізму генерування та

* Науковий керівник – Мандич О.В., д.е.н., доцент

імплементції стратегій залежить, власне, конкурентоспроможний розвиток аграрних підприємств. Узагальнення існуючих теоретичних положень до визначення сутності економічної категорії «стратегія» дає можливість пропонувати наступне трактування, яке найбільш повно відповідатиме результатам нашого дослідження. Стратегію слід не лише виокремлювати як інтегровану модель дій чи перспективний деталізований проект, а застосовувати в якості інструменту довгострокової конкретизації напряму розвитку підприємства, який стосується всіх сфер та засобів його виробничо-комерційної діяльності, систем внутрішніх й зовнішніх зв'язків, а також можливостей посилення конкурентних позицій підприємства на обраному об'єктовому ринку [3].

Конкурентні стратегії являють собою основу конкурентної поведінки суб'єктів господарювання на ринку і описують механізм забезпечення конкурентних переваг. Конкурентні стратегії концентруються на підходах, що можна пов'язати з процесом управління, який спрямовано на встановлення і підтримку довгострокового конкурентоспроможного розвитку, чіткої ринкової позиції підприємств на обраному ринку в одній специфічній сфері підприємницької діяльності.

Визначення сутності «конкурентні стратегії підприємства» вітчизняними та зарубіжними науковцями [4]:

Г. Азов «...план дій організації, спрямований на досягнення успіху у конкурентній боротьбі на певному ринку».

І. Ансофф «...стратегія, що концентрується на діях та підходах, які пов'язанні із управлінням та спрямовані на забезпечення успішної діяльності в одній специфічній сфері бізнесу (стратегічній зоні)».

Ю. Іванов «...ретельно розроблена програма заходів, які мають бути реалізовані організацією, з метою досягнення вигідної конкурентної позиції на ринку та адаптації організації до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі».

М. Портер «...спрямована на те, щоб зайняти стійку і вигідну позицію, яка дасть змогу організації протистояти натиску тих сил, які визначають конкурентну боротьбу в галузі».

М. Саєнко «...спосіб отримання стійких конкурентних переваг в кожній СОБ підприємства шляхом конкурентної боротьби, задоволення різноманітних і мінливих потреб покупців краще, ніж це роблять конкуренти».

А. Томпсон, А. Стрікланд «...розроблення управлінських рішень, які спрямовані на встановлення і зміцнення довгострокової конкурентної позиції підприємства в конкретній галузі».

Н. Треньов «...стратегія конкурентної боротьби за кожною складовою портфелю бізнесів у різних видах діяльності».

А. Філатов «...стратегія підприємства у визначеній сфері діяльності, тобто в конкретній галузі або на конкретному ринку»

З. Шершньова «...це ділова стратегія організації, основою якої є стійка конкурентна перевага».

Різнманітність підходів щодо визначення сутності «конкурентних стратегій підприємств» дає можливість виділяти наступні синоніми:

- ділова стратегія;
- бізнес-стратегія;
- базова стратегія.

Однак, ситуація, що склалась на сьогоднішній день в сфері аграрного виробництва, зокрема, в діяльності сільськогосподарських підприємств малих та середніх за розміром, доводить, що теоретичні основи генерування, імплементції та реалізації конкурентних стратегій розвитку на практиці поки що не знаходять належного відображення. Це спричинено рядом, як суб'єктивних, так і об'єктивних факторів [2].

Література.

1. Балабанова Л.В. Маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств : Монографія / Л.В. Балабанова, В.В. Холод. - Донецьк: Дон ДУЕТ, 2006. - 294 с.
2. Іващенко О.В. Економічна сутність категорії «ринку» / О.В. Іващенко // Вісник ХНАУ. Серія «Економіка і природокористування». Випуск 5.— Х:ХНАУ, 2007. — С. 161-165.
3. Іващенко О.В. Формування прибутку с сільськогосподарських підприємствах / О.В.

Іващенко // Вісник СНАУ. Серія «Економіка та менеджмент». Вип. 4 (35). – Суми : СНАУ, 2009. – С. 71-76.

4. Мандич О.В. Основні фактори формування ринкової позиції зерновиробників / О.В. Мандич // Вісник ХНТУСГ. Випуск 149. – Харків : ХНТУСГ, 2014. – С. 224-229.

5. Портер М. Международная конкуренция [Текст]: Конкурентные преимущества стран / М. Портер; пер. с англ. - М.: Международные отношения, 1993. - 896 с.

КАПЛУНОВСЬКИЙ О.В.*

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Економічний зміст державної підтримки, на думку фахівців у галузі державного регулювання, полягає в розробці та реалізації системи державних програм науково-технічного, ресурсного, фінансового, консультативного, кадрового та іншого сприяння розвитку підприємництва [2].

На правовий аспект практичного застосування категорії «державна підтримка» у роботі «Правотворчість: теоретичні та логічні засади» звертають увагу В. Ковальський та І. Козінцев, які зазначають, що Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» (2004 рік), визначаючи засади державної підтримки, водночас не містить визначення провідного правового поняття «державна підтримка» [5].

Одну із спроб сформулювати юридичний термін «державна підтримка» зокрема сільського господарства здійснив І. Сафонов, який запропонував під даною категорією розуміти «законодавчо закріплені організаційні, економічні та правові механізми, завдяки яким аграрним товаровиробникам надається державна допомога компетентними органами з метою стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції, розвитку аграрного ринку й забезпечення продовольчої безпеки населення» [9].

Наукове узагальнення проблем державної аграрної політики, підтримки сільськогосподарських виробників в Україні також знайшло відображення в працях П. Саблука, М. Дем'яненка, О. Бородіної, О. Гудзь, А. Діброви, Т. Калашнікової, В.Онегіної, О.Кравченко та інших [1-6, 9].

На думку О. Гудзь, державна підтримка аграрного сектора економіки як основний механізм реалізації державної аграрної політики являє собою свідоме створення сприятливих економічних, правових, організаційних та інших умов розвитку сільськогосподарського виробництва, забезпеченого матеріальними та фінансовими ресурсами [1].

За визначенням А. Діброви, державна підтримка – це складова системи державного регулювання сільського господарства, що являє собою сукупність правових, фінансово-економічних, організаційних та інших заходів держави щодо стимулювання впливу на розвиток як сільськогосподарського виробництва, так і сільських територій у потрібному для суспільства напрямку [3].

Калашнікова Т.В. під державною допомогою пропонує розуміти систему заходів держави, спрямованих на забезпечення індивідуального відтворення на рівні самофінансування в умовах зниження ризиків, пов'язаних з несприятливими природними умовами та ринковим середовищем. Державна підтримка як невід'ємна частина державного регулювання, на думку автора, являє собою сукупність різних інструментів та форм економічного впливу на забезпечення конкурентоспроможності галузі на внутрішньому та зовнішньому ринках; страховий та екологічний захист; розв'язання соціальних проблем на селі, комплексний розвиток сільських територій [4].

* Науковий керівник – Кравченко О.М., к.е.н., доцент